

Høringsvar fra Skolenes landsforbund om

Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (Styring og finansiering av barnehagesektoren)

Skolenes landsforbund er fornøyd med at man nå vil endre måten private barnehager blir finansiert.

Den direkte koblingen mellom kommunens utgifter til sine barnehager og tilskuddene til private, har utspilt sin rolle for lenge siden. Vi har lenge sett at kommuner med et vesentlig innslag av private barnehager har satset på å redusere utgiftene sine til egne barnehager, siden det også vil redusere tilskuddene til private tilsvarende. Å bruke minst mulig penger på barnehager er ikke noe som fremmer kvalitet.

Hvis en kommune, med mange private barnehager, skulle ønske å styrke kvaliteten på sine egne barnehager gjennom f.eks. økt bemanning, vil de måtte øke tilskuddene også til de private barnehagene tilsvarende, uten at de private har den samme plikten til å øke bemanningen. Likeledes vil en privat barnehage som ønsker å styrke bemanningen ikke kunne regne med noen økte tilskudd av den grunn.

Et resultat av denne finansieringen er at mange små og mellomstore kommunale barnehager er blitt sentralisert ved at kommunene har bygget nye og store barnehager. Én stor barnehage er billigere i drift enn mange små. Og da blir det også mindre tilskudd til de private. Dette skjer da uten at de private har hatt en tilsvarende kostnadsreduksjon. Dagens system er rett og slett en tap-tap-situasjon for både kommunale og private barnehager.

Så vi trenger virkelig et nytt finansieringssystem for private barnehager. Et system som er enkelt og forutsigbart for både de private og kommunene, og der det ikke er noen direkte kobling til det kommunene bruker på sine egne barnehager.

Skolenes landsforbund støtter forslagene om etableringsgodkjenning, muligheten til å redusere antallet barnehageplasser en barnehage er godkjent for når det er nødvendig for å hindre overkapasitet, prioritering ved opptak av barn, forskrift om minimums åpningstid, bemanning, pedagogtetthet, annen relevant kompetanse og nivå på foreldrebetaling og kostpenger, mulighet til unntak ved forsøk, kommunal oppkjøpsrett mm.

Dessverre innfrir ikke forslaget til finansiering vårt ønske om et enkelt og forutsigbart system. Som departementet skriver i høringsnotatet s. 122:

De ulike momentene [kommunene skal legge vekt på] vil imidlertid kunne ha varierende betydning i de enkelte kommunene. Det vil i all hovedsak være opp til kommunen hvordan de lokale forskriftene utformes, og hvordan grunnlaget for tilskuddet skal beregnes. De lokale forskriftene må nødvendigvis ha en viss skjønnsmargin, slik at det fra år til år vil kunne variere hvor godt tilskuddene treffer sett opp mot formålet. Det legges ikke opp til et kostnadsdekningssystem. Vektleggingen må imidlertid være egnet til å ivareta formålet om likeverdige barnehage tilbud, ved å hensynta forskjeller i kostnader mellom ulike barnehager.

Dette er etter vårt syn verken enkelt eller forutsigbart. Her vil det kreves en veldig tett oppfølging av de forskjellige private barnehagene fra kommunens side. Noe som igjen vil føre til at kommunene vil behøve flere administrative stillinger for å ta hånd om dette hvis man virkelig vil utnytte alle mulighetene som finnes i forslaget. Vi slutter oss til det KS har sagt om dette punktet: *Dette vil kreve ressurser og kompetanse hos barnehagemyndigheten.* Økt byråkrati gjennom flere administrative stillinger vil sannsynligvis svekke finansieringen av kommunens egne barnehager, da dette vil gå av sektorens budsjett. Systemet som foreslås vil etter vårt syn heller ikke være verken enkelt eller forutsigbart for private barnehager. De barnehagene som tilhører kjeder/konsern vil her sannsynligvis ha en fordel framfor de enkeltstående og ideelle. Kjeder/konsern vil ha administrativ og juridisk kompetanse til å sette seg inn i mulighetene som finnes i forslaget. Enkeltstående og ideelle barnehager vil i liten grad ha denne muligheten.

Skolenes landsforbund er redd den foreslåtte finansieringsmodellen vil føre til en rekke rettssaker om den skulle bli vedtatt. Her er det så mange tolkningsmuligheter at dette fort blir advokatmat. Vi ønsker ikke et system der midler fra barnehagesektoren heller brukes på advokater enn på barn.

Skolenes landsforbund ønsker heller en modell som ligner på den nevnt i *12.3.10.1 Nasjonal sats for tilskudd.*

Med en slik nasjonal sats, kombinert med forslagene om etableringsgodkjenning, muligheten til å redusere antallet barnehageplasser en barnehage er godkjent for når det er nødvendig for å hindre overkapasitet, prioritering ved opptak av barn, forskrift om minimums åpningstid, bemanning, pedagogtetthet, annen relevant kompetanse og nivå på foreldrebetaling og kostpenger, mulighet til unntak ved forsøk, kommunal oppkjøpsrett mm, så vil kommunen likevel ha en hånd på rattet i å utforme et helhetlig barnehage tilbud. Dette vil være i tråd med regjeringens mål om å gi flere styringsverktøy til kommunene, som formulert i barnehagestrategien. Flere styringsverktøy er ikke avhengig av hvor finansieringen kommer fra.

Skolenes landsforbund ønsker altså en nasjonal sats. I tillegg ønsker vi skjønnsmidler til Statsforvalterne.

Den nasjonale satsen må bygges på likeverdige lønns- og arbeidsvilkår, samt pensjon, som i de kommunale barnehagene. Det ville vært både en fordel og forenklende om dette var en del av barnehageloven/forskrift på lik linje med det som står i privatskoleloven. Da ville man slippe at noen faktisk må bruke tid og ressurser på å sjekke disse forholdene. Dette gjelder også om regjeringens forslag blir vedtatt.

En del barnehager har smådriftsulemper. Små barnehager er dyrere å drifte enn store, men mange steder er det ikke grunnlag for noe annet enn en liten barnehage. Geografisk beliggenhet er en faktor det må tas hensyn til.

Skolenes landsforbund ønsker at Statsforvalterne kan tildele skjønnsmidler til særlig utsatte barnehager, i tillegg til det nasjonale tilskuddet. Det må da utvikles konkrete kriterier for å få tildelt slike skjønnsmidler etter søknad. Smådriftsulemper, geografi, behov for utvidet åpningstid etc. bør danne grunnlaget.

Skolenes landsforbund mener vårt forslag er det enkleste og mest forutsigbare forslaget både for offentlige og private barnehager. I tillegg vil det være det billigste å administrere, samt være lite egnet som advokatmat.